

KOTŁY, GAZ

1. *Pytanie: "do końca żywotności" - dotyczy kotła czy istniejącego budynku?*

Do końca żywotności kotła.

2. *Czy każdy piec spełniający wymogi uchwały antysmogowej musi posiadać bufor?*

Nie, ale każdy piec musi spełniać wymogi ekoprojektu.

3. *W związku z obecną sytuacją na rynku, mieszkańcy pytają nas, na jakie paliwo najbardziej opłaca się przejść. Co Państwo proponują, jakie rozwiązanie na dalszą perspektywę będzie najlepsze?*

W Programie ochrony powietrza nie preferuje się konkretnych rozwiązań, w załączniku nr 5 zawarty jest zapis:

Realizacja działania będzie się odbywała poprzez wymianę/likwidację ogrzewania z kotłów bezklasowych, a także kotłów klasy 3 i 4 oraz miejscowych ogrzewaczy niespełniających wymagań ekoprojektu (np. kominków, pieców, piecokuchni, kóz), opalanych paliwem stałym na:

- odnawialne źródła energii[1], wraz z ewentualną termomodernizacją, lub
- ogrzewanie elektryczne, wraz z ewentualną termomodernizacją, lub
- ogrzewanie z sieci ciepłowniczej, wraz z ewentualną termomodernizacją, lub
- kotły opalane paliwem gazowym, wraz z ewentualną termomodernizacją, lub
- kotły opalane paliwem olejowym, wraz z ewentualną termomodernizacją, lub
- kotły opalane paliwem stałym spełniające normy ekoprojektu[2], wraz z ewentualną termomodernizacją, (w gminach, w których paliwo to nie jest zakazane uchwałą antysmogową), lub
- miejscowe ogrzewacze pomieszczeń opalane paliwem stałym spełniające normy ekoprojektu[3], wraz z ewentualną termomodernizacją (w gminach, w których paliwo to nie jest zakazane uchwałą antysmogową).

Należy dążyć do likwidacji ogrzewania indywidualnego wykorzystującego paliwo stałe. Jedynie w obszarach, gdzie występuje brak możliwości technicznych i ekonomicznie uzasadnionych przyłączenia do sieci ciepłowniczej, powinna być dopuszczona wymiana na kotły na paliwa stałe spełniające wymagania ekoprojektu. Przy planowaniu działań związanych z wymianą źródeł ciepła należy uwzględnić przepisy uchwały antysmogowej.

[1] zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2022 r. poz. 1378, z późn. zm.)

[2] rozporządzenie Komisji Europejskiej (UE) 2015/1189 z 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe

[3] rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe

4. *Czy dobrze rozumiem, że do 2025 roku możemy zaproponować wymianę kotła, a za 15 lat ponownie trzeba będzie dokonać jego wymiany? Mam na myśli kotły na paliwo stałe.*

To zależy od klasy kotła węglowego i jego lokalizacji.

Tak na przykład, od dnia 1 stycznia 2028 r., w granicach administracyjnych gmin wchodzących w skład powiatów: grodzkiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego oraz wołomińskiego, obowiązywać będzie całkowity zakaz stosowania węgla kamiennego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla. Wymóg ten obowiązuje w granicach administracyjnych m.st. Warszawy już od dnia 1 października 2023 r.

Uchwała antysmogowa dopuszcza jednak możliwość użytkowania:

- kotłów węglowych 5 klasy do końca ich żywotności, o ile ich eksploatacja rozpoczęła się przed 11 listopada 2017 r.
- kotłów węglowych spełniających wymagania ekoprojektu na obszarze NUTS2 – warszawski stołeczny – do końca ich żywotności, o ile zostały one zainstalowane przed 1 czerwca 2022 r.

W praktyce oznacza to, że działania dążące do realizacji celów określonych w uchwale mogą być rozpatrywane indywidualnie, w zależności od lokalizacji, klasy kotła węglowego, warunków ekonomicznych.

Więcej informacji znajdą państwo pod adresem:

<https://www.powietrze.mazovia.pl/aktualnosci/wszystkie/nowelizacja-uchwaly-antysmogowej-przyjeta>

EKODORADCY – SZKOLENIA, ZATRUDNIENIE

1. *Czy każda gmina musi zatrudnić ekodoradcę?*

Do prowadzenia doradztwa energetycznego i ekologicznego zobowiązane są wszystkie samorządy gminne na terenie województwa mazowieckiego.

Zaktualizowany Program ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu (POP, uchwała nr 204/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 listopada 2023 r.) wprowadza nowe działanie naprawcze jakim jest prowadzenie doradztwa energetycznego i ekologicznego (Załącznik nr 5 do POP).

Odpowiedzialnymi za prowadzenie doradztwa są wszystkie samorządy gminne na terenie województwa mazowieckiego. Zgodnie z POP może być to realizowane poprzez:

1. powierzenie pracownikowi zakresu zadań związanego z doradztwem energetycznym lub
2. zatrudnienie ekodoradcy w ramach projektu niekonkurencyjnego „Mazowsze bez Smogu” realizowanego w ramach FEM 2021-2027 lub
3. zlecenie doradztwa energetycznego wyspecjalizowanemu podmiotowi zewnętrznemu lub
4. powierzenie doradztwa energetycznego organizacji pozarządowej w ramach otwartego konkursu ofert lub zakupu usług z klauzulą społeczną.

2. *Czy przewidziane są szkolenia ekodoradców dla pracowników urzędów ponieważ na rynku komercyjnym brak takich szkoleń*

Webinaria zorganizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie w 2024 r. kierowane były do pracowników gmin zajmujących się ochroną powietrza, w tym także do osób wykonujących zadania w ramach doradztwa energetycznego i ekologicznego (audyt energetyczny, aspekty pracy ekodoradcy, webinarium dotyczące prowadzenia sprawozdawczości i systemu SYSLOP, webinarium dotyczące aktualizacji POP oraz uchwały antysmogowej, warsztaty z przeprowadzania kontroli przestrzegania uchwały antysmogowej). W miarę możliwości Urząd

będzie organizował kolejne szkolenia, zasadniczo w formie on-line. Ponadto po wakacjach kontynuowane będą warsztaty z prowadzenia kontroli przestrzegania uchwały antysmogowej, prowadzone przez Instytut Technologii Paliw i Energii.

Odrębną kwestią stanowią szkolenia, które będą organizowane dla ekodoradców zatrudnionych w ramach projektu Mazowsze bez smogu.

3. *Czyli rozumiem że ekodoradcą w gminie staje się osoba na stanowisku wykonująca obowiązki POP i biorąca udział w organizowanych warsztatach i szkoleniach. Nie potrzeba dodatkowego certyfikatu ukończenia jakiegoś kursu?*
4. *Czy pracownik gminy wykonujący od 3 lat obowiązki wynikające z Uchwały POP i który uczestniczył we wszystkich kursach i szkoleniach związanych z realizacją programu oraz obsługujący punkt Czystego Powietrza w gminie jest w Państwa rozumieniu ekodoradcą? Brak jest informacji czy zatrudniony ekodoradca na stanowisku powinien posiadać dokument czy certyfikat potwierdzający że nim jest. Na rynku komercyjnym brak jest szkoleń stricte na ekodoradcę.*
5. *Trzeba mieć jakiś certyfikat, itd. na ekodoradcę czy można dopisać do zakresu czynności po prostu sobie te obowiązki ?*

Ad. 3, 4 i 5

Informacje na ten temat znajdują się w zał. nr 5 do POP pod adresem: [Uchwała 204/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 2023-11-21 - Witryna Mazovia.pl](#), s. 84: 1.1.2. „Prowadzenie doradztwa energetycznego i ekologicznego (kod działania WMaEkDo)”. Działanie polega na:

1. powierzeniu pracownikowi zakresu związanego z doradztwem energetycznym lub
2. zatrudnieniu ekodoradcy w ramach projektu niekonkurencyjnego „Mazowsze bez Smogu” realizowanego w ramach FEM 2021-2027 lub
3. zleceniu doradztwa energetycznego wyspecjalizowanemu podmiotowi zewnętrznemu lub
4. powierzeniu doradztwa energetycznego organizacji pozarządowej w ramach otwartego konkursu ofert lub zakupu usług z klauzulą społeczną.

POP nie narzuca obowiązku posiadania certyfikatów ekodoradztwa. Istotne jest posiadanie przez doradcę wiedzy technicznej, pozwalającej ocenić czy wymiana źródła ciepła została zaplanowana w sposób efektywny ekologicznie i ekonomicznie. Ekodoradca powinien potrafić:

- a) zidentyfikować w budynkach elementy wymagające termomodernizacji,
- b) wykonać plan termomodernizacji, jeżeli to możliwe zawierający również szacunkową wycenę robót,
- c) ocenić możliwości finansowe mieszkańca na podstawie aktualnego zaświadczenia o dochodach i rozłożyć w czasie działania termomodernizacyjne,
- d) przeprowadzić analizę zasadności wymiany źródła ciepła,
- e) przeprowadzić analizę możliwości zastosowanie OZE,
- f) doradzać w zakresie wymagań uchwały antysmogowej i Programu ochrony powietrza,
- g) informować w zakresie zadań wynikających z Planu działań krótkoterminowych, w przypadku wydania komunikatów przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska o ryzyku przekroczenia norm jakości powietrza,
- h) informować o obowiązku wprowadzania danych dotyczących posiadanego źródła ciepła do CEEB, w tym: zapoznanie z przepisami prawa, pokazanie jak działa CEEB i pomoc w wypełnieniu deklaracji,
- i) udzielić pomocy w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację działań związanych z ochroną powietrza:
 - i. znaleźć i udzielić wsparcia w wyborze odpowiedniego instrumentu finansowania (spośród gminnych, krajowych, unijnych i innych),

- ii. udzielić pomocy w przygotowaniu lub pozyskaniu dokumentów do wniosków o udzielenie pomocy finansowej,
- iii. udzielić pomocy w wypełnieniu, złożeniu wniosku o dofinansowanie i jego rozliczeniu w oparciu o przekazane przez mieszkańca dokumenty księgowe i protokoły odbioru robót (w tym w zakresie programu Czyste Powietrze).

Prowadzenie doradztwa energetycznego i ekologicznego, jak zostało wskazane w zał. 5 do POP (przytoczone powyżej) może zostać powierzone pracownikowi gminy. Oznacza to, że pracownik gminy może pełnić funkcję ekodoradcy, jeśli zostaną mu powierzone obowiązki prowadzenia ekodoradztwa energetycznego i ekologicznego. Do zakresu obowiązków takiego pracownika musi należeć docieranie bezpośrednio do mieszkańców gminy w celu wykonania czynności, o których mowa w powyżej w ppkt a)-i).

6. *Czy trwa jeszcze jakiś nabór na dofinansowanie dla gmin na zatrudnienie ekodoradcy?*

Nie jest prowadzony nabór dotyczący dofinansowania do zatrudnienia ekodoradcy. Nabór na dofinansowanie do zatrudnienia ekodoradców w ramach projektu Mazowsze bez smogu zakończył się we wrześniu 2023 r.

7. *Czy można połączyć stanowisko doradcy z programu czyste powietrze z ekodoradcą? Wcześniej była informacja, że nie można łączyć stanowiska pracownika punktu obsługi Czyste Powietrze ze stanowiskiem ekodoradcy. Bardzo proszę o ostateczne potwierdzenie (---)Prosimy o sprecyzowanie najlepiej na piśmie w wytycznych, aby później podczas kontroli urzędu nie było zarzutów w tej kwestii.*

8. *Czy stanowisko ekodoradcy z dofinansowania może być łączone z jakimkolwiek innym stanowiskiem, nie Czystym Powietrzem?*

9. *Czy ekodoradcą może być pracownik wykonujący zadania z zakresu czyste powietrze i zatrudniony jest jako pomoc administracyjna ?*

Ad. 7, 8 i 9

Wymagania dotyczące umiejętności ekodoradcy zostały wskazane w odpowiedzi na pytania 3, 4 i 5.

Jeśli pracownicy pracujący w gminnych punktach konsultacyjno-informacyjnych Czystego Powietrza, posiadają odpowiednie kwalifikacje, można im powierzyć obowiązki doradcy energetycznego i ekologicznego, przy czym decyzja w tej sprawie należy do JST.

Jednakże nie dotyczy to zatrudniania ekodoradcy w ramach projektu „Mazowsze bez smogu” (patrz: odpowiedzi na pytania dotyczące projektu „Mazowsze bez smogu”.

10. *Czy energetycy gminni mogą być ekodoradcą?*

Forma zatrudnienia, zakres zadań energetyka gminnego oraz osoby zajmującej się doradztwem energetycznym i ekologicznym w ramach realizacji działania naprawczego z POP (WMaEkDo) leży w gestii gminy. Dopuszcza się więc realizację zadań ekodoradcy przez osoby na stanowisku energetyka gminnego pod warunkiem spełnienia kryteriów opisanych w odpowiedziach na pytania nr. 3, 4 oraz 5. W przypadku zatrudnienia ekodoradcy w ramach projektu „Mazowsze bez smogu” mają zastosowanie ograniczenia wskazane w odpowiedziach w sekcji odpowiedzi na pytania MAZWSZE BEZ SMOGU (patrz niżej).

11. *Doradztwo energetyczne - proszę o informację/wytyczne dot. umowy z doradcą (etat, zlecenie, może 1/4 etatu), może mają Państwo jakiś wzór umowy, bądź wytyczne, co w tej umowie zawrzeć, na jakiej zasadzie możliwe jest przekazywanie danych przez urząd, zakres RODO itp. Potrzebujemy wytycznych do zatrudnienia ekodoradcy, czy może być to zatrudnienie na przykład jako 1/4 etatu? Czy są co do tego wytyczne? Czy zatrudnienie ekodoradcy musi być poprzedzone konkursem na stanowisko pracownika samorządowego?*
12. *Czy ekodoradcą może być pracownik gminy zatrudniony na podstawie dodatkowej umowy zlecenie lub czy może to być osoba, która jest pracownikiem gminy a w ramach dodatkowych obowiązków będzie pełnił rolę ekodoradcy, bez odrębnej umowy?*

Ad. 11 i 12.

Kwestie dotyczące zatrudnienia pracownika mającego się zajmować doradztwem energetycznym i ekologicznym w związku z realizacją działania naprawczego (WMAEkDo) ujętego w POP, leżą w gestii jednostki samorządu terytorialnego. Nie ma wytycznych w tym zakresie poza informacjami ujętymi w załączniku nr 5 do POP ([Uchwała 204/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 2023-11-21 - Witryna Mazovia.pl](#)), s. 84: 1.1.2. „Prowadzenie doradztwa energetycznego i ekologicznego (kod działania WMAEkDo)” dotyczącymi przewidzianych do realizacji zadań przez ww. doradcę energetycznego i ekologicznego.

Natomiast jeśli chodzi o zatrudnienie ekodoradcy w ramach projektu „Mazowsze bez smogu” to szczegółowe warunki zatrudnienia zostały określone w koncepcji „Mazowsze bez smogu”.

ANALIZA UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO

1. *Do kiedy należy wykonać analizę ubóstwa energetycznego?*

Analiza problemu ubóstwa energetycznego musi zostać wykonana do 31 grudnia 2024 r. Powyższy termin został określony w Programie ochrony powietrza, w zał. 5, str. 86.

2. *W ubiegłym roku opracowaliśmy diagnozę ubóstwa bez zbierania ankiet, czy musimy do końca 2024 roku mieć bezwzględnie opracowaną diagnozę w oparciu o indywidualneankiety?*
3. *Co dokładnie powinna zawierać ta analiza problemu ubóstwa energetycznego w gminie, którą trzeba stworzyć do grudnia? Może jakieś wytyczne? Plan, wg którego mamy to sporządzić?*
4. *Czy są jakieś kryteria wykonania analizy ubóstwa energetycznego?*

Ad. 2, 3 i 4.

POP nie narzuca konkretnej metodyki wykonania analizy. Zgodnie z POP (załącznik nr 5 pkt 1.1.3.): Gmina może opracować i wdrożyć własną metodykę analizy i identyfikacji ubóstwa energetycznego. Gmina może wykorzystać także istniejące narzędzia służące analizie ubóstwa, np. nowe wskaźniki Porozumienia Burmistrzów, które dają możliwość mierzenia ubóstwa energetycznego i są skutecznym narzędziem diagnozowania charakteru tego zjawiska. Gmina może także wykorzystać opracowanie „Metodyka analizy ubóstwa energetycznego”^[1] opracowaną przez Agatę Skrzypek i Annę Wierchołowską – Dziedzic, Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.

Do realizacji działania gmina może wykorzystać wyniki wcześniejszej inwentaryzacji budynków, dane z bazy CEEB i inne zasoby danych będące w gestii gminy, a także informacje zebrane w

trakcie kontroli źródeł ciepła albo wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracowników pomocy społecznej.

Na każdym etapie realizacji działania wymagana jest ścisła współpraca z gminnymi ośrodkami pomocy społecznej oraz innymi instytucjami, od których możliwe jest uzyskanie potrzebnych danych. W ramach współpracy wymagana jest wymiana danych pomiędzy gminnymi ośrodkami pomocy społecznej oraz innymi instytucjami, dysponującymi niezbędnymi informacjami, a samorządem gminnym.

[1] Źródło: „Metodyka analizy ubóstwa energetycznego”

<https://powietrze.malopolska.pl/program-ochrony-powietrza/wytyczne-ubostwo-energetyczne/>

5. *Czy będą jakieś konsekwencje, jeśli gmina do końca roku 2024 nie wykona analizy ubóstwa energetycznego?*

Będzie to oznaczało, że działanie naprawcze nie zostało wykonane, co jest zagrożone karą w przypadku kontroli MWIOŚ (zgodnie z art. 315a ustawy Prawo ochrony środowiska).

6. *Czy planowane są jakieś nowe, kolejne dofinansowania do wykonania analizy ubóstwa energetycznego?*

Jest to uzależnione od decyzji Zarządu Województwa Mazowieckiego w sprawie uruchomienia w kolejnych latach wsparcia finansowego w postaci programu „Mazowsze dla czystego powietrza” (MDCP) i jego zakresu.

AUDYTY ENERGETYCZNE

1. *Rozumiem, że audyty energetyczne może wykonywać teoretycznie każdy, ale co ma do tego GMINA? Czy Gminy muszą to wykonywać na życzenie mieszkańca? My musimy zrobić w CEEB inwentaryzację budynku przy okazji naszych kontroli (piece, odpady, ścieki) i posiadać Gminnego Doradcę Energetycznego ale te wszystkie inne tematy o których dziś mówimy to też w zakresie Gminy leży?*

Wykonanie audytu wymagane jest w przypadku regulaminów dofinansowań lub starania się o premie termomodernizacyjną lub MZG (mieszkaniowy zasób gminy). Audyt jest sporządzany na zlecenie inwestora: właściciela/zarządcę budynku.

POP nie narzuca konieczności sporządzania audytu energetycznego przez pracowników gmin (doradców energetycznych i ekologicznych czy też innych pracowników JST). Jednakże nie jest wykluczone, że doradcy energetyczni i ekologiczni będą w ramach doradztwa, w szczególności osobom ubogim energetycznie, mieć do czynienia z audytami energetycznymi. (np. przeglądając dokumentacją sporządzoną dla danej osoby w związku z ubieganiem się o dofinansowanie) bądź też udzielając wsparcia w zakresie samego audytu energetycznego w zależności od posiadanych kompetencji. Gmina może też podjąć decyzję, że w ramach wsparcia mieszkańców będzie zlecała wykonanie audytów energetycznych podmiotom zewnętrznym (projekt Mazowsze bez smogu już uwzględnia takie działanie).

POP, PLATFORMA SPRAWOZDAWCZA

1. *Czy można powiedzieć coś więcej o sprawozdawczości z pozostałych programów tj. OZON i SO2.*

Sprawozdawczość z programu ochrony powietrza dla ozonu

Sprawozdania składają wszystkie gminy z terenu województwa mazowieckiego oprócz Warszawy, Radomia i Płocka.

Wzór sprawozdania znajduje się w załączniku nr 6 do uchwały nr 138/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 września 2018 r. (<https://mazovia.pl/pl/bip/sejmik/uchwaly-sejmiku/rejestr-uchwal-sejmiku/nr-13818-z-dn-2018-09-18.html>), natomiast działania naprawcze, których dotyczy sprawozdanie określone są w załączniku nr 4 do ww. uchwały.

Sprawozdania z programu ochrony powietrza dla ozonu przekazuje się:

1. za pośrednictwem skrzynki e-Puap /umwm/skrytka lub
2. w formie papierowej na adres:

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego
Departament Gospodarki Odpadami, Emisji i Pozwoleń Zintegrowanych
al. Solidarności 61
03-402 Warszawa

Prosimy o przekazywanie także edytowalnej wersji elektronicznej sprawozdania na adres: sprawozdaniapop@mazovia.pl

Sprawozdania z realizacji działań określonych w programie ochrony powietrza, a także z wydanych decyzji/uchwał/zgłoszeń należy składać do dnia 31 marca roku następnego po roku sprawozdawczym.

Sprawozdawczość z planów działań krótkoterminowych dla ozonu

Plany działań krótkoterminowych dla ozonu dotyczą strefy mazowieckiej (uchwała nr 119/15 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 23 listopada 2015 r.

<https://mazovia.pl/pl/bip/sejmik/uchwaly-sejmiku/rejestr-uchwal-sejmiku/nr-11915-z-dn-2015-11-23.html>) i strefy aglomeracja warszawska (uchwała nr 221/16 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2016 r. <https://mazovia.pl/pl/bip/sejmik/uchwaly-sejmiku/rejestr-uchwal-sejmiku/nr-22116-z-dn-2016-12-19.html>).

Sprawozdania przekazują gminy właściwe dla obszarów, dla terenów których w roku sprawozdawczym wydane zostało powiadomienie o ryzyku bądź przekroczeniu norm jakości powietrza określonych dla ozonu.

Sprawozdania z planu działań krótkoterminowych dla ozonu przekazuje się za pośrednictwem:

1. skrzynki e-Puap /umwm/skrytka lub
2. w formie papierowej na adres:

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego
Departament Gospodarki Odpadami, Emisji i Pozwoleń Zintegrowanych
al. Solidarności 61
03-402 Warszawa

Prosimy o przekazywanie także edytowalnej wersji elektronicznej sprawozdania na adres: sprawozdaniapop@mazovia.pl

Sprawozdania z realizacji działań określonych w planie działań krótkoterminowych, a także z wydanych decyzji/uchwał/zgłoszeń, należy składać do dnia 31 marca roku następnego po roku sprawozdawczym.

Sprawozdawczość z programu ochrony powietrza dla dwutlenku siarki (SO₂)

Program ochrony powietrza dla dwutlenku siarki <https://mazovia.pl/pl/bip/sejmik/uchwaly-sejmiku/rejestr-uchwal-sejmiku/uchwala-13423-sejmiku-województwa-mazowieckiego-z-dnia-2023-07-11.html> (SO₂) dotyczy strefy mazowieckiej.

Sprawozdania przekazują gminy i starostwa położone na obszarze strefy mazowieckiej. Zakres i sposób przekazywania sprawozdań określa rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z 15 lutego 2023 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. poz. 350) – załącznik nr 9.

Sprawozdania z programu ochrony powietrza dla dwutlenku siarki (SO₂) przekazuje się do Zarządu Województwa Mazowieckiego i do Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, w wersji edytowalnej, za pomocą właściwych elektronicznych skrzynek podawczych. Ponieważ w POP dla SO₂ samorządy gminne i powiatowe nie mają obowiązku prowadzenia działań naprawczych, a ustawa Prawo ochrony środowiska w art. 94 ust. 2c nakłada na te samorządy obowiązek przekazywania sprawozdania okresowego z **realizacji programu ochrony powietrza i jego aktualizacji**, w celu wypełnienia powyższego obowiązku rekomenduje się przekazywanie informacji zawartych w załączniku nr 9 do rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z 15 lutego 2023 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. poz. 350), w tabeli „Sprawozdanie okresowe z realizacji programu ochrony powietrza oraz jego aktualizacji, w części I pn. „Informacja ogólna na temat sprawozdania okresowego z realizacji programu ochrony powietrza”. Pod tabelą rekomenduje się umieszczenie informacji o treści: „Części II tabeli nie wypełniono, ponieważ zgodnie z programem ochrony powietrza, samorządy gminne i powiatowe nie mają obowiązku realizacji działań naprawczych”.

Organami właściwymi do przekazywania Zarządowi Województwa Mazowieckiego informacji o wydawanych decyzjach, których ustalenia zmierzają do osiągnięcia celów **programu ochrony powietrza** są:

- 1) Prezydent Miasta Płocka i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie – w zakresie decyzji wydawanych dla Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S.A. w Płocku w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.1));
- 2) Wojewoda Mazowiecki w zakresie decyzji wydawanych dla Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S.A. w Płocku w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, z późn. zm.2)).

Jednocześnie, integralną częścią programu ochrony powietrza jest **plan działań krótkoterminowych**, z realizacji którego, zgodnie z art. 94 ust. 2c ustawy Prawo ochrony środowiska samorządy gminne i powiatowe również mają obowiązek przekazywania sprawozdań. Wzór sprawozdania określony jest w tabeli nr 3 pn. „Sprawozdanie okresowe i końcowe z realizacji planu działań krótkoterminowych”, w załączniku nr 9 do rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z 15 lutego 2023 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. poz. 350). Jeżeli w roku sprawozdawczym, na

terenie danej gminy ogłoszone było ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomów normatywnych dwutlenku siarki, sprawozdanie (tabel nr 3) należy wypełnić i przesłać łącznie ze sprawozdaniem z programu ochrony powietrza. Jeżeli takiego ryzyka nie było (nie wydano powiadomień o złej jakości powietrza ze względu na dwutlenek siarki), rekomenduje się dopisanie przy sprawozdaniu z POP, zdania: „Sprawozdania z realizacji planu działań krótkoterminowych nie wypełniono, ponieważ w roku (tu wstawić rok sprawozdawczy), dla terenu gminy (tu wstawić nazwę gminy) nie było powiadomień dotyczących ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomów normatywnych dwutlenku siarki”.

W przypadku **planu działań krótkoterminowych**, organami właściwymi do przekazywania Zarządowi Województwa Mazowieckiego informacji o wydawanych decyzjach, których ustalenia zmierzają do osiągnięcia celów **planu działań krótkoterminowych** są wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast) oraz starostowie, właściwi miejscowo dla obszarów, na których wystąpiło ryzyko przekroczeń poziomów dopuszczalnych lub poziomu alarmowego dwutlenku siarki.

2. *Jak składa się sprawozdania dotyczące ozonu ? Czy też poprzez platformę ?*

Nie. Wzór sprawozdania określony został w załączniku nr 6 do programu ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej, w której został przekroczony poziom docelowy ozonu w powietrzu (uchwała Nr 138/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 września 2018 r.) Wypełnione sprawozdanie należy przesłać poprzez e-PUAP na adres Urzędu.

3. *Odnosnie sprawozdań z ozonu, to co należy zrobić w przypadku zaległego sprawozdania ?*

Należy natychmiast uzupełnić zaległe sprawozdanie.

4. *Co w przypadku jak gmina otrzymała powiadomienia po południu i gmina w tym dniu nie przeprowadziła kontroli. jak należy poprawnie postąpić?*

Od 15 grudnia 2023 r. do wysyłania powiadomień o ryzyku przekroczenia i przekroczeniach norm jakości powietrza wykorzystywany jest System Lokalnych Ostrzeżeń Publicznych (SYSLOP), który wprowadził automatyzację procesu powiadamiania. SYSLOP został stworzony jako skuteczne i szybkie narzędzie, umożliwiające propagowanie komunikatów w czasie rzeczywistym, w taki sposób, że wiadomość dociera do odbiorców bez zbędnej zwłoki. Główny Inspektor Ochrony Środowiska tworzy w SYSLOP powiadomienie o ryzyku przekroczenia i przekroczeniach norm jakości powietrza, a następnie komunikat o wydanym powiadomieniu wysyłany jest automatycznie, w czasie rzeczywistym, do wszystkich użytkowników systemu SYSLOP. W ramach aktualizacji programu ochrony powietrza został wprowadzony obowiązek związany z wdrożeniem i obsługą przez samorządy gminne oraz powiatowe/miejskie centra zarządzania kryzysowego systemu SYSLOP w zakresie umożliwiającym skuteczne przekazanie powiadomień do poziomu gmin i starostw (powiatowych centrów zarządzania kryzysowego).

Ponadto, zgodnie z treścią planu działań krótkoterminowych, ujętego w załączniku nr 7 do uchwały nr 204/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 listopada 2023 r., kontrole indywidualnych kotłów i pieców (co najmniej 1 dla poziomu 2 oraz co najmniej 2 dla poziomu 3) należy przeprowadzić w trakcie obowiązywania powiadomienia.

W myśl art. 315a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.), w przypadku niedotrzymania terminów realizacji działań określonych w programach ochrony powietrza i ich aktualizacjach lub planach działań krótkoterminowych, organ za to odpowiedzialny podlega karze pieniężnej w wysokości od

50 000 zł do 500 000 zł. Zgodnie z art. 315a ust. 2 cyt. Ustawy, karę pieniężną, w drodze decyzji, wymierza wojewódzki inspektor ochrony środowiska, biorąc pod uwagę ilość i wagę stwierdzonych uchybień oraz naruszonych przez organ obowiązków.

5. *Z programu Mazowsze Dla Klimatu pozyskaliśmy środki na nasadzenia, czy to kwalifikowałoby się do wpisania tego działania do zakładki zwiększania terenów zielonych, mimo że POP nie nakłada na gminę obowiązku zwiększania terenów zielonych. Tak samo mamy nowy zielony skwer i mimo to chcielibyśmy to wpisać do sprawozdania.*

Sprawozdanie dotyczy tylko działań, które zostały określone w POP, więc jeżeli gmina wykonała jakieś działania na rzecz ochrony powietrza poza tymi określonymi w POP, to ich w sprawozdaniu nie wykazuje.

Jednakże, aktualizacja programu ochrony powietrza dopuszcza zaliczenie do wskaźnika realizacji działania zielonej infrastruktury, która została utworzona lub zagęszczona w latach 2019-2020.

6. *Czy taką tabelę inwentaryzacji ekodoradca musi stworzyć sam? czy gdzieś on jest dostępny ?*

Obowiązkowa tabela inwentaryzacji znajduje się w zakładce POMOC na Platformie sprawozdawczej.

7. *Czy planowany jest program finansowania inwentaryzacji źródeł ciepła w gminach? Była aktualizacja POP, więc może warto byłoby zaktualizować inwentaryzację w sposób dokładny niż obecnie.*

Inwentaryzację źródeł ogrzewania gminy miały wykonać do końca 2021 r. i była możliwość ubiegania się o dofinansowanie na realizację tego działania (w 2020 r. ramach MIWOP - 100% kosztów kwalifikowanych; w 2021 r. w ramach MIWOPiM – 50 % kosztów kwalifikowanych). Gminy, zgodnie z POP, mają corocznie dokonywać aktualizacji inwentaryzacji. Powinna ona być wykonywana rzetelnie i dokładnie, również na podstawie innych dostępnych rejestrów. Obecnie nie przewiduje się nowego dofinansowania na aktualizację inwentaryzacji.

SYSŁOP

1. *Gmina nie dostała jeszcze żadnego powiadomienia dot. złego stanu powietrza, dlaczego?*

Komunikat dotyczący złej jakości powietrza zostaje wysyłany jedynie do tych gmin, na których terenie stwierdzone zostało ryzyko przekroczenia lub przekroczenie poziomów dopuszczalnych, docelowych, informowania lub alarmowania substancji w powietrzu. Jeżeli gmina takiego powiadomienia nie dostała, oznacza to, że dla jej terenu nie zostało wydane powiadomienie.

MAZOWSZE BEZ SMOGU

1. *Jestem nowym pracownikiem na stanowisku ekodoradca czy mogę kontaktować się z państwem przez maila powietrze@mazovia.pl aby uzyskać pomoc w rozpoczęciu prac ?*

Ekodoradcy zatrudnieni w ramach projektu „Mazowsze bez smogu” mogą kontaktować się poprzez koordynatora projektu z ramienia Partnera bądź bezpośrednio za pośrednictwem adresu e-mail: mbs@mazovia.pl lub ewentualnie z opiekunem danej gminy ze strony Lidera projektu. Lista opiekunów została przekazana każdej gminie partnerskiej.

2. *Czy ekodoradca zatrudniony w ramach programu Mazowsze bez smogu może zajmować się Czystym Powietrzem?*

Ekodoradca w ramach umowy związanej z realizacją projektu „Mazowsze bez smogu” może wykonywać wyłącznie obowiązki ekodoradcy. A zatem w ramach tej umowy nie może prowadzić punktu z programu Czyste Powietrze.

Reasumując, ekodoradca zatrudniony w ramach projektu „Mazowsze bez smogu” na pełen etat wykonuje wyłącznie obowiązki ekodoradcy, natomiast ekodoradca zatrudniony w ramach projektu „Mazowsze bez smogu” na pół etatu, ma możliwość w ramach odrębnego etatu wykonywać zadania związane z punktem „czystego powietrza”. Należy pamiętać, że musi to być odrębna umowa.

Wytyczne dotyczące wyłonienia ekodoradcy i formy zatrudnienia w ramach projektu „Mazowsze bez smogu” zostały objaśnione w koncepcji projektu „Mazowsze bez smogu”

3. *A Ekodoradca z projektu Mazowsze bez smogu czy będzie mógł robić audyty energetyczne? Czy zostanie w tym przeszkolony?*

Tak, będzie miał taką możliwość. Dodatkowo, w ramach projektu dopuszcza się również zakup usług przeprowadzenia certyfikacji energetycznej budynków lub lokali i/lub audytów energetycznych budynków lub lokali. Ekodoradca w ramach projektu zostanie przeszkolony w zakresie efektywności energetycznej, w tym z zasad sporządzania charakterystyki energetycznej budynku oraz audytu termomodernizacyjnego.

4. *Dlaczego zakup oprogramowania do wykonania audytu nie jest kwalifikowany w MBS?*

Tak stanowi Koncepcja projektu, której treść Partner zaakceptował deklarując uczestnictwo w projekcie. Ponadto zgodnie z ustaleniami z MJWPU wydatki takie mogłyby być sfinansowane jedynie w ramach kosztów pośrednich, których nie posiadają partnerzy w ramach ww. projektu.

5. *Otrzymaliśmy wzór protokołu z kontroli, czy możemy dostać wzór protokołu z wizyty ekodoradcy.*

Pismem z dnia 26 marca 2024 r. wraz ze wzorem protokołu z kontroli przekazaliśmy Partnerom projektu „Mazowsze bez smogu” również m.in. wzór protokołu z przeprowadzenia porady dotyczącej ubóstwa energetycznego oraz wzór protokołu z przeprowadzenia porady w zakresie wymiany źródła ogrzewania i termomodernizacji. Przekazane wzory dotyczą jedynie zadań prowadzonych w ramach ww. projektu.

6. *Czy badają Państwo w jakiś sposób potrzeby edukacyjne wśród mieszkańców? Mamy na to przeznaczone środki i zastanawiamy się w jaki sposób najlepiej je wykorzystać*

Lider celowo nie wskazał wymagań minimalnych i metodologii jaką ma być przeprowadzona analiza badania potrzeb edukacyjnych mieszkańców. Określił natomiast cel jej sporządzenia, jakim jest zdefiniowanie specyficznych potrzeb edukacyjnych w danej gminie i ułatwienie dalszej pracy ekodoradcy w oparciu o solidne informacje. W przypadku braku możliwości samodzielnego opracowania takiej analizy, projekt „Mazowsze bez smogu” zakłada możliwość zlecenia usługi opracowania takiego dokumentu. Ankiety wykorzystywane w badaniu, ani samo badanie nie podlegają akceptacji Lidera.

ASPEKTY PRACY EKODORADCY

Odpowiedzi na pytania dotyczące aspektów pracy ekodoradcy zostały opracowane na podstawie wypowiedzi pani Agnieszki Antoszewskiej – ekodoradcy, prowadzącej webinar dot. aspektów pracy ekodoradcy.

1. *Czy ekodoradca pracuje w terenie sam, tj. czy podczas wizji lokalnych i spotkań z mieszkańcami jest sam czy we dwójkę lub z kimś z Ośrodka Pomocy Społecznej?*

Ekodoradca nie ma obowiązku pracować sam. Warto na pierwsze wizyty pójść z np. pracownikiem OPS, aby potencjalny beneficjent czuł się bardziej komfortowo. Opiekun rodziny z OPS może również najpierw zadzwonić i uprzedzić o planowanej wizycie ekodoradcy. Ekodoradca może również poprosić o wsparcie Straż Gminną/Miejską, lub na pierwszej wizycie zostawić jedynie dane kontaktowe do urzędu gminy, aby potencjalny beneficjent mógł w pierwszej kolejności zweryfikować, czy faktycznie gmina prowadzi takie doradztwo i zweryfikować osobę.

2. *Jakie parametry powinna posiadać kamera termowizyjna do prowadzenia doradztwa.*

Istotne jest, aby kamera nie była za ciężka, tak by móc z nią swobodnie pracować m. in. z rękami w górze. Najlepiej sprawdzają się kamery wielkości niedużego aparatu fotograficznego na ręczce. Ważne również, aby program do obróbki zdjęć nie był zbyt skomplikowany. Warto zauważyć, że są też firmy, które wypożyczają kamery.

3. *Czyli chodzicie od domu do domu i rozmawiacie z ludźmi? I na miejscu jak się uda kogoś przekonać wypełnianie wniosków o dofinansowanie? Ile w ciągu dnia, roku robicie takich wizyt?*

W trakcie wizyty najlepiej skupić się na zebraniu danych, a następnie wypełnić wniosek w biurze. Informacje otrzymane od mieszkańca to nie wszystko, trzeba sprawdzić księgę wieczystą, sprawdzić numer działki, zweryfikować przekazane dane.

Wnioski do programu Czyste Powietrze są generowane on-line przy pomocy GWD (generatora wniosków o dofinansowanie), trzeba je następnie wydrukować i podpisać. W tym celu można zaprosić beneficjenta do punktu, bądź ponownie udać się do niego z wizytą.

Wnioski o dotacje gminne wypełnia się wyłącznie papierowo, więc jest możliwość wypełnienia deklaracji już podczas pierwszej wizyty.

4. *Czy ekodoradcy powinni być wyposażeni w program do opracowywania audytów? Dane z oględzin byłyby wprowadzane do programu, a następnie byśmy mieli w miarę profesjonalne opracowanie dotyczące przyszłej inwestycji.*

Wykonanie audytu wymaga specjalistycznej wiedzy i dużego doświadczenia. Samo odbycie szkolenia z audytu energetycznego to dopiero początek, potrzeba paru lat praktyki, by wykonać to zadanie na odpowiednim poziomie.

Programy komputerowe są jak najbardziej pomocnym narzędziem, np. przy wyznaczaniu obciążenia cieplnego. Jednakże nie rekomenduje się wyposażania w nie niedoświadczonych doradców przez Urząd, ze względu na możliwe błędy, które może wygenerować program, a których początkujący pracownik może nie zauważyć.

5. *Skąd należy brać dane do aktualizacji cen paliw ?*

Aktualne ceny hurtowe paliw można monitorować na różnych platformach internetowych, dostarczających szczegółowe i aktualizowane na bieżąco dane. Przykładowe witryny, na których

takie informacje mogą być dostępne, to strona główna PKN Orlen, gdzie na podstronie hurtowe ceny paliw znajdziemy bieżące notowania różnych rodzajów paliw. Link: [Hurtowe ceny paliw ORLEN | ORLEN](#)

6. *Kto daje rekomendację na instalację PV w kierunku wschód - zachód, a nie południe? Przecież największe uzyski są właśnie od strony południowej.*

Zdaniem pani Agnieszki Antoszewskiej kierunek południowy jest oczywisty. Ponadto na podstawie badań i obserwacji stwierdzone zostało, iż lepszym kierunkiem instalacji jest wschód i południe niż południe i zachód.

7. *Czy budynek, który uzyskał pozwolenia na budowę w 2008 r., a został oddany do użytkowania w 2016 r. musiał zostać dostosowany do norm wynikających z WT2014 (uwaga red.: warunki techniczne jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie z 2014 r.)?*

Czas zwrotu z inwestycji będzie tak długi (40-60 lat), że zadania związane z termomodernizacją przegród (uwaga red.: dostosowanie do norm) w takim budynku nie będą rekomendowane.

8. *Jak nazywa się grupa na Facebooku zajmująca się tematyką termomodernizacyjną, świadectwami energetycznymi, dofinansowaniem z programu Czyste Powietrze?*

Na portalu Facebook jest dużo takich grup, na ogół ich nazwy nawiązują do programu Czyste Powietrze, czy termomodernizacji (np. Czyste Powietrze, program Czyste Powietrze Świadectwa energetyczne Audyty Energetyczne itp.).

9. *Czy jest możliwość ubiegania się o dofinansowanie z programu Czyste Powietrze w sytuacji, gdy audyt energetyczny byłby wykonany przez ekodorađcę?*

Należy przede wszystkim zbadać czy ekodorađca może i umie wykonywać audyty.

Warto mieć na uwadze, iż dodatkową korzyścią jest fakt, iż osoba przyjmująca wniosek może zweryfikować jakość wykonanego audytu.

Ponadto, jeżeli ekodorađca pomaga wypełniać wnioski, to nie powinien się wiązać z beneficjentem innym kontraktem.

Natomiast jeżeli ekodorađca szuka dofinansowania dla gminy, przez którą został zatrudniony i posiada kompetencje do sporządzenia audytu energetycznego, to jest to kwestia do uzgodnienia z wóldarzem, komu powierza takie zadanie do realizacji, np. w ramach realizacji obowiązków służbowych danego pracownika, lub realizując zadanie przez wykonawcę zewnętrznego.

10. *Co w przypadku, gdy ktoś mieszka w budynku gospodarczym, który nie ma zmiany sposobu użytkowania? Jak wtedy pomóc?*

Dotacje są przyznawane wyłącznie na budynki mieszkalne..

11. *Jaki dokument potwierdzający kwalifikacje do wykonania audytu energetycznego trzeba mieć?*

Ustawodawca nie nakłada żadnych ograniczeń w zakresie wykonawstwa audytów. Audyt energetyczny może wykonać każdy, kto posiada odpowiednią wiedzę, również dla swojego budynku. Na stronie programu Czyste Powietrze wskazane zostały organizacje zrzeszające profesjonalnych audytorów energetycznych np. Zrzeszenie Audytorów Energetycznych (ZAE), Stowarzyszenie Certyfikatów i Audytorów Energetycznych (SCiAE), Krajowa Agencja Poszanowania Energii (KAPE), Narodowa Agencja Poszanowania Energii (NAPE), jak umieszczony został link do platformy ekspertów efektywności energetycznej: <https://www.peee.gov.pl/pl>

12. *Na tych oględzinach pewnie będą różne przypadki będziemy, widzieć śmieci, jakieś impregnowane deski stosowane jako opał, stosowanie nieodpowiednich źródeł ciepła itp. Rozumiem, że podczas wizji lokalnej nas to nie interesuje ? Chodzi tylko o zebranie danych.*

W takich sytuacjach należy informować mieszkańca o obowiązkach wynikających m.in. z uchwały antysmogowej. Rola ekodoradcy polega również na edukowaniu i przekazywaniu właściwych nawyków w zakresie ochrony powietrza.

13. *Co powinno się znaleźć w protokole ekodoradcy podczas wizyty? Czy jest gdzieś wzór takiego protokołu?*

Forma wzoru protokołu jest dowolna i gmina decyduje, co w protokole się znajdzie. Zaleca się jednak sporządzanie protokołu w taki sposób, aby upoważnieni do wglądu w protokół byli w stanie zidentyfikować daną nieruchomość. Danymi obligatoryjnymi powinny być informacje takie jak: adres i dane dotyczące odwiedzanej nieruchomości, opis porady, opis zaproponowanego rozwiązania, podpisy udzielającego i przyjmującego poradę. Treść protokołu ma służyć ekodoradcy w pracy.

Ważne: Partnerom projektu „Mazowsze bez smogu” przekazano projekty protokołów z przeprowadzonych porad z wymaganymi do stosowania logotypami.

14. *Czy planowane są szkolenia dla pracowników gmin z zakresu doradztwa energetycznego pod zmiany w POP?*

Wszystkie, kierowane do pracowników urzędów mazowieckich gmin, szkolenia, webinary, warsztaty są odpowiedzią na potrzeby i obowiązki wynikające m.in. z aktualnego POP. Część szkoleń on-line już się odbyła. Zalecamy śledzenie na bieżąco przyszłych komunikatów, zapraszających na kolejne zaplanowane spotkania. Komunikaty są przekazywane za pośrednictwem Platformy sprawozdawczej.

OFERTA FINANSOWA - INFORMACJE WFOŚiGW w WARSZAWIE

1. *Czy może już wiadomo, czy w sytuacji gdy instalacja fotowoltaiczna została zamontowana na początku 2024 i nie posiada magazynu energii, czy będzie przyznane dofinansowanie tylko na instalację fotowoltaiczną?*

Pytanie dotyczy programu Mój Prąd, którego regulaminu jeszcze nie znamy. Wiemy, że w Czystym Powietrzu nie ma żadnego rozgraniczenia, czy to jest instalacja z magazynem energii czy bez, bo finansujemy samą instalację przy wymianie źródła ciepła. Trzeba więc poczekać i śledzić na bieżąco stronę: mojprad.gov.pl, dopiero wtedy będzie wiadomo, czy sytuacja przez panią opisana będzie mogła być sfinansowana z programu Mój Prąd.

2. *Jeśli ktoś wnioskował w 2021 roku w programie "Czyste powietrze" o dofinansowanie na wymianę pieca (pompa ciepła) otrzymał je czy może starać się o kolejne dofinansowanie, np. na termomodernizację (docieplenie)?*

Tak, jak najbardziej. Nie może wnioskować po raz kolejny na ten sam zakres prac, który był objęty poprzednim wnioskiem i poprzednią umową. Kluczowa jest data złożenia wniosku o dofinansowanie, nie tyle data zawarcia umowy, ale wydaje się, że tu nie ma żadnych przeciwwskazań do tego, żeby z kolejnego dofinansowania skorzystać i uzyskać je właśnie na termomodernizację po spełnieniu pozostałych warunków Programu. Pytanie do zainteresowanej

osoby, czy kompleksowej termomodernizacji z wyższymi środkami czy takiej standardowej. (przyp. aut.: standardowej, wówczas jak najbardziej).

3. *Czy modernizacja C.O i C.W.U musi być w tym samym wniosku o płatność co źródło ciepła?*

Co do zasady kategorie kosztów kwalifikowanych możemy rozdzielać między wnioski o płatność, oczywiście w określonej liczbie od 3 do 5.

4. *Czyli przy prefinansowaniu, jeżeli jest jedna umowa z wykonawcą na wymianę źródła ciepła i kompleksowa termomodernizacja, to musi być cały zakres rozliczony w jednym wniosku o płatność?*

Jeżeli umowa z wykonawcą zawiera w swoim zakresie wymianę źródła ciepła oraz C.W.U., kompleksową termomodernizację, to muszą być one zawarte w jednym wniosku o płatność. Jeżeli C.W.U., jest poza umową z prefinansowaniem, to może być rozliczona w kolejnym wniosku o płatność.

5. *Czy jeśli beneficjent jest w najwyższym poziomie dofinansowania, w tym roku chce złożyć wniosek o dofinansowanie, tylko na wymianę źródła ogrzewania (kotłownia gazowa), to czy w następnym roku może złożyć wniosek o termomodernizację na ten sam budynek?*

Tak, bo najwyższy poziom dofinansowania (po zmianach od 22.04.2024 r.) uprawnia do wnioskowania o najwyższą dotację tylko dla 1 budynku. Beneficjent, będący właścicielem 2 czy 3 budynków, może złożyć wniosek na najwyższym poziomie tylko na jeden z nich, na pozostałe będzie uprawniony do uzyskania dofinansowania na podstawowym poziomie. W sytuacji, gdzie jest ten sam budynek i pierwszy wniosek będzie na źródło ciepła z kotłownią gazową, a drugi wniosek, w następnym roku na ten sam budynek, z najwyższym poziomem, będzie na termomodernizację, jest to możliwe. Należy mieć jednak na uwadze, że ten drugi wniosek o dofinansowanie będzie mógł być złożony dopiero po wypłacie środków i po zamknięciu pierwszej umowy. Odrębną kwestię w kolejnym roku stanowić będzie uprawnienie beneficjenta do tego najwyższego poziomu dofinansowania i to jest ryzyko, które jest po stronie beneficjenta.

6. *Czy na pewno montaż pompy ciepła (w ogóle źródła ciepła w programie CZP) może być dokonany samodzielnie?*

Zgodnie z zapisami programu i z instrukcją wypełniania wniosku o płatność tak, o ile ten beneficjent wykonuje pracę z uprawnieniami nadanymi mu przez producenta urządzenia bądź też jest w stanie wykazać się odpowiednimi uprawnieniami wynikającymi z przepisów prawa.

INNE – MDCC, MDPC, CEEB

1. *Dane w CEEB nie pokrywają się z danymi z inwentaryzacji. Przydałyby się wytyczne dla gmin w jaki sposób robić inwentaryzację źródeł ciepła.*

Sposób prowadzenia inwentaryzacji i jej aktualizacji opisany jest w POP, w załączniku nr 5 pkt 1.1.1.1. To od samorządu gminnego, który jest gospodarzem terenu gminy, zależy jakie dane będą

podstawą do wykonywania inwentaryzacji i jej aktualizacji. Dopuszczalne są wszelkie wiarygodne źródła danych, których użycie spowoduje, że inwentaryzacja będzie rzetelnie odzwierciedlać liczbę źródeł ciepła na koniec każdego roku sprawozdawczego. Odpowiedzialność za rzetelność składanych sprawozdań leży na JST. Zaleca się kompleksowe podejście do tej kwestii, ponieważ inwentaryzacja może zostać poddana weryfikacji.

2. *Co z niższymi taryfami za energię dla użytkowników pomp ciepła?*

To pytanie proszę kierować do Urzędu Regulacji Energetyki.

3. *PAS – projekt dotyczący „płuc”: Co trzeba zrobić, aby wystawić takie płuca w małej gminie?*

Zapotrzebowanie należy zgłosić na adres: magdalena.cygan@polskialarmsmogowy.pl

4. *Wszystkie te akcje edukacyjne są fajne, tylko w małych gminach mogą spotkać się z niezrozumieniem. Co zatem małe gminy mogą zrobić w ramach edukacji ekologicznej?*

Akcje edukacyjne należy dostosować do potrzeb lokalnych społeczności, tak żeby nie mieli problemów ze zrozumieniem.